

A kolozsvári egyetemen leleplezték a Szeged érdemeit megörökítő emléktáblát

Szinyei-Merse kultuszminiszter két beszéde

Kolozsvár, október 12. Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter Kolozsvárott az erdélyi tanügyi szervezetek képviselőihez beszédet intézett. A miniszter melegen köszöntötte az erdélyi magyarságot, amely a nehéz korszakban kitartott öröklényén, majd azokat a román anyanyelvű tanítókat is köszöntötte, akik a román fennhatóság idején helyezkedtek el és a visszacsatolás után is helyükön maradtak.

A kultuszminiszter arra kérte a román tanítókat, hogy ne feledjék:ők is ennek a hazának polgárai, ezért ismerniük kell nemcsak a magyar állampolgár jogait, hanem kötelességeit is. Ennek első követel-

ménye a magyar hazához való tántoríthatatlan hűség és a haza érdekeit szolgáló odaadó munkásság.

— Mindnyájunk közös érdeke, hogy megértésben, szeretetben összefogva dolgozhassunk hazánk szebb, boldogabb jövőjéért, — mondotta a miniszter, majd általános kulturpolitikai elgondolásait és sajátos erdélyi feladatainkat ismertette.

— Minden vonalon a tehetségeseket védelmezzem! — mondotta még a miniszter —, a tehetség azonban csak akkor tudja a közösséget igazán szolgálni, ha tiszta erkölcsi és makulátlan jellemmel párosul.

A kultuszminiszter beszéde a kolozsvári egyetem megnyitásán

Kolozsvár, október 12. Hétfőn délelőtt 11 órakor volt a Ferenc József-tudományegyetem aulájában az egyetem működésének 70. és az egyetem központi épülete felavatásának 40. évfordulója alkalmából megtartott egyben tanévnyitó jubiláris ünnepi közgyűlés.

Szentpétery Zsigmond lelépő rektor beszámolója elején mély meghatottsággal emlékezett meg vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes hősi haláláról. Beszámolt ezután a rektor az elmúlt tanév munkájáról, majd átadta a rektori méltóságot jelképező láncot dr. Kovrig Bélának, az egyetem új rektorának.

Az új rektor előadásában a kolozsvári egyetem hivatását méltatta. Rámutatott arra, hogy a kolozsvári egyetem mai nap nem 70. éves fennállását ünnepli, mert a Ferenc József-tudományegyetemnek megvan a folytonossága. Az egyetemet ugyanis Báthory István erdélyi fejedelem, lengyel király hívta életre 160 évvel ezelőtt és erre a kolozsvári egyetem éppen olyan joggal hivatkozhat, mint a párisi egyetem a maga középkori eredetére.

A rektor előadása után dr. Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter mondta el ünnepi beszédét. A miniszter többek között a következőket mondotta:

— Horthy Miklós Kormányzó munkánk a huszévi száműzetés után otthonába visszatért Ferenc József-tudományegyetem ünnepélyes megnyitásán szózatot intézett az egyetem tanáraihoz és a tudomány művelőihez. Örömmel állapítom meg, hogy a kormányzói szózat az elmúlt két esztendő alatt komoly

munkává érlelődött. Ennek a magyar nemzeti szempontból nagyjelentőségű munkának alapjait nem csupán az egyénileg kiváló férfiak rakták le, hanem az erdélyi magyarságnak mérhetetlen művelődés-és tudományszomja. A Ferenc József-tudományegyetem felállításáig áldozatos, hős magyarlelkű férfiak által megteremtett tudományos és nemzetnevelő gyűjtemények és az Erdélyi Múzeum Egyesület biztosították a tudományos élet folytonosságát. Az egyetem felállítása nem tette feleslegessé a Múzeum Egyesületet, hanem egy más szerves kiegészítőjeként vállalta Erdély tudományosságának felépítését. Amikor pedig az egyetem száműzötként elhagyta Erdély fővárosát, a Múzeum Egyesület volt az európai szintű erdélyi magyar tudományosság fenntartója méltó segítő-társával a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeummal együtt.

— Kérem az egyetem tudós professzorait — fejezte be beszédét a miniszter —, neveljék erőszellemű magyar emberekké Erdély ifjúságát, töltsék meg a lelkeket magyar szellemmel és a magyar tudományok csodálatos kincseivel, tanítsák meg a magyar fiatalságot arra, hogy sok szenvedésekben, de sok dicsőségben is bővelkedő multunk és őseink véréből áthatott kövek mutatják meg jövőnk utjait.

Az ünnepi közgyűlés után leleplezték az egyetem hazatérésének emlékét és a száműzetés idején Szeged sz. kir. városnak és gróf Klebelsberg Kunó volt kultuszminiszternek az egyetem fenntartó érdemeit megörökítő emléktáblát. Az emlékműnél ünnepi beszédet dr. Kovrig Béla rektor magnificus mondott. (MTI)

Van-e paprikaháború Horgos és Szeged között

Nincs! — állapítja meg Szanyi István, de a horgosiaknak is alkalmazkodniuk kell a magyar minőségi paprika termelés, kikészítés és feldolgozás szabályaihoz

(A Délmagyarország munkatársától) Az utóbbi időben mind gyakrabban jelennek meg nagy feltűnést keltő közlemények azokról az állítólagos ellentétekről, amelyek Szeged és Horgos, illetve Szeged és Kalocsa között kialakultak. A paprika-téma ezeken kívül is felszínre került, legutóbb az összes szegedi paprikaérdekeltségek memorandumot juttattak el a miniszterelnökhöz s ebben a memorandumban helyzetük megjavítását kérik.

A paprikakérdésben, illetve a Szeged és Horgos közötti ellentétek ügyében most Szanyi István, a szegedi mezőgazdasági vegyiskérleti és paprikakísérleti állomás igazgatója, az ismert paprikaszakértő az állomás kiadványsorozatának legújabb füzetében világítja meg a helyzetet. Mindjárt bevezetésül megállapítja, hogy »Horgos és Szeged között nincs paprikaháború, nem volt és remélhetőleg nem is lesz.« Szükségesnek tartja azonban ebben az ügyben megfelelően tájékoztatni a közvéleményt, nehogy egyesek vélt sérelmei, esetleg nem egészen indokolt panaszai éket verjenek a szegedi és a horgosi paprikások közé.

A továbbiakban foglalkozik Szanyi István azzal a körültekintő gondoskodással, amellyel a magyar hatóságok fogadták és olvasztották be az anyaországi szervezetbe a visszatérés után a délvidéki paprikatermelést. Horgost, Martonost és Magyarkanizsát a szegedi zárt területhez csatolták, amelyhez a megszállás előtt is tartoztak. A szerb megszállás alatt az volt a helyzet, hogy a jugoszláv paprikavizsgáló laboratórium a termés és a kikészítés, valamint az őrlés részleteivel nem sokat törődött, a feldolgozás és az őrlés javítását nem tartotta szükségesnek és mindenki úgy dolgozott, ahogy tudott. A visszatérés után 1941 májusától Horgoson 17, Martonoson 14 szakelőadást tartott a szegedi paprikakísérleti állomás, hetenként felkeresték a községeket és minden elkövetkezőt, hogy kioktassák a paprikatermelőket és kikészítőket a magyar rendszer lényegére s bevezették őket a magyar termelési, kikészítési és feldolgozási rendszerbe.

— Panaszok mindig voltak és lesznek, amíg ember él a földön — írja Szanyi István. — Azonban a panaszok két oldalról vizsgálándók meg. Ugyanis minden panasznak van alapja; ez az alap azonban sokszor a vélt egyéni sérelem; ez az alap azonban sokszor az ismerethiányból következő nem kifogástalan munka — jelen esetben a gyenge paprikakészítés —, amelyet ha megjavítunk, illetve saját magunk portáján szétnezzünk elfogulatlan szemmel, megszűnik.

Ha a horgosi paprika gyengébb minősítést nyert, annak oka csak a gyengébb feldolgozás, vagy a gyengébb őrlés lehet.

— Köztudomásu, hogy a Délvidéken egy hasítómunkás naponként 7 füzért dolgozik fel; ezzel szemben Szegeden a legjobb hasítómunkás is legfeljebb 3 füzért tud elkészíteni. A hasításra és a tökéletes érezésre igen nagy szükség van. Ezzel az aprólékos munkával távolítják el a csipős anyagot tartalmazó érezetet és kaparják le késsel a csipős értalpat. Az megint természetes, hogy egy nap alatt 7 füzért nem lehet oly tökéletesen kihasítani, mint háromat. Ezért csipősebb és leminősül a rosszul érezet paprika.

— Beszélhetnék arról is, hogy egyes horgosi kikészítők a rosszul érezett és csipős paprikafélterméket sacharinnal édesítették meg. Ilyen hamisítást Szegeden nem ismernek. Hogy az édesített paprikát hamisítottnak minősíttem és azt a pénzügyőrség lefoglalta, — az megint természetes.

— A fűszerpaprikát a szín, íz, zamat, őrlési finomság, ásványi anyag és homoktartalom, idegen anyag stb. szempontjából vesszük vizsgálat alá és minősítjük. A Horgoson, vagy Martonoson, vagy Magyarkanizsán, vagy Kiskundorozs-

Belvarosi Mozi

Kedden és szerdán

visszavonhatatlanul utoljára!

G. P. U.

Egy vérszomjas G. P. U. ügynök karmaiban.

Százezrek szenvedése! Milliók filmje!

A főszerepekben: LAURA SOLARI és Andr. ENGELMANN.

HIRADÓ.

3, 5, 7 órakor.

Korzóban

Ma, az izig-vérig magyar film!

Páger

élete legnagyobb alakítása

A HARMINCADIK

Szechenyi Mozi

Ma 3, 5, 7 órakor!

Allandó kacagástól hangos a nézőtér a legpazarabb vigjáték a

BÉCSI VÉR

előadásai alatt

Főszereplők:

MARIA HOLST, WILLY FRITSCH THEO LINGEN, HANS MOSER